

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DPK-IV-071-10/14/2

BW-1-071-433/14/2

1412 19 - 00530

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 18.12.2014
Nr. 1179/1857-60/15/138
Podpis.....

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.12.14
nr. 7535..... podpis.....

Warszawa, dnia 18 grudnia 2014 r.

Pani

Maria Pańczyk-Pozdziej

Wicemarszałek Senatu RP

Szanowno Pani Marszałek

W odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 10 grudnia 2014 r. (sygn. BPS/043-66-2853-MS/14), dotyczące oświadczenia Senatora RP Andrzeja Persona, złożonego podczas 66. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 grudnia 2014 r., przedstawiam informacje o sposobie wdrożenia do polskiego porządku prawnego przywołanych w oświadczeniu postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (dalej „Dyrektywa”).

Na wstępie pragnę zauważyć, iż w chwili obecnej przepisy prawa polskiego są w pełni zgodne z wymaganiami określonymi w Dyrektywie, jak również standardami wyznaczanymi przez postanowienia *Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych* sporządzonej na Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. (dalej „Konwencja”).

Odnosząc się do podniesionej przez Pana Senatora kwestii działań mających na celu podnoszenie świadomości i ograniczenie ryzyka niegodziwego traktowania lub wykorzystywania seksualnego dzieci, należy zauważyć iż implementacja wskazanego przez Pana Senatora art. 23 Dyrektywy, jak również odpowiadających mu postanowień Konwencji, wymaga przede wszystkim działań o charakterze

praktycznym. Jednocześnie, z uwagi na charakter tych działań oraz fakt, iż dotyczą one potencjalnych pokrzywdzonych lub ich otoczenia – osób, które nie są i nie mogą być przedmiotem zainteresowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, podejmowane są one przez inne niż Ministerstwo Sprawiedliwości organy.

Niemniej jednak Ministerstwo Sprawiedliwości popiera wszystkie inicjatywy, które mają zapobiegać przestępstwom. Jednym z priorytetowych celów Ministerstwa Sprawiedliwości jest podejmowanie działań zmierzających do objęcia szczególną ochroną dzieci, które jako ofiary, względnie świadkowie przestępstw, są wyjątkowo narażone na skutki wtórnej wiktyimizacji. Należy bowiem pamiętać, iż zgodnie z art. 72 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją”*.

W pierwszej kolejności zwracam uwagę na ogólnopolski program pomocowy pod nazwą „Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”, w ramach którego utworzonych zostało 16 Wojewódzkich Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem. Ośrodki te zapewniają wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej i innych świadczeń osobom pokrzywdzonym przestępstwem. W tym celu nawiązywana jest współpraca z innymi podmiotami realizującymi zadania związane z pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Ośrodki są zlokalizowane przy obecnie funkcjonujących organizacjach pozarządowych świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, z wykorzystaniem ich bazy lokalowej. Pomoc pokrzywdzonym świadczą także wolontariusze, którzy pełnią rolę opiekunów pokrzywdzonych - opiekują się indywidualnie pokrzywdzonym w czasie niezbędnym do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Ta forma pomocy kierowana jest szczególnie do ofiar przemocy w rodzinie, którymi najczęściej są kobiety i dzieci. Celem tej pomocy jest nie tylko łagodzenie skutków dokonanego przestępstwa, ale również dostarczenie pokrzywdzonym wiedzy o ich prawach oraz wskazanie możliwości ich ochrony (uświadomienie bezprawności działań osób z ich otoczenia oraz tego, iż zachowaniom tym można się przeciwstawić).

Z uwagi na wskazany przez Pana Senatora częsty związek przestępstw o charakterze seksualnym z nieprawidłowymi zachowaniami w najbliższym kręgu

przyjaciół i rodzin ofiar na uwagę zasługują również działania ułatwiające pokrzywdzonym zgłaszanie takich zachowań.

W tym zakresie istotną rolę odgrywa działalność telefonu interwencyjno-informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, funkcjonującego w ramach ogólnopolskiego pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” (801-12-00-02). Powstanie tego telefonu możliwe było dzięki porozumieniu zawartemu w 2010 r. przez Ministerstwo Sprawiedliwości z Komendą Główną Policji oraz Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” mogą podejmować działania o charakterze interwencyjnym – powiadamianie policji i kuratorów, którzy w swoich środowiskach lokalnych uruchamiają działania zmierzające np. do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności lub odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Na uwagę zasługuje również, organizowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy m.in. z sądami, prokuraturami, jak również z organizacjami pozarządowymi, corocznie pod koniec lutego, „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”. Idea ta związana jest z Międzynarodowym Dniem Ofiar Przestępstw obchodzonym w dniu 22 lutego. Początkowo obchody Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw polegały na przeprowadzaniu w jednostkach organizacyjnych resortu sprawiedliwości akcji informacyjnych dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Obecnie zostały one rozszerzone poprzez nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi. W sądach i prokuraturach pokrzywdzeni mogli otrzymać nie tylko foldery podmiotów działających na rzecz pokrzywdzonych, które włączyły się do akcji, zawierające informacje na temat rodzaju ich działalności, miejsca dyżurów całorocznych oraz dane kontaktowe, ale przede wszystkim uzyskać poradę prawników i psychologów. W niektórych sądach rejonowych, z powodu niewielkiej liczby podmiotów sektora pozarządowego działających na terenie ich właściwości, do akcji zostały włączone organizacje samorządowe zajmujące się pomocą pokrzywdzonym, jak również sędziowie, asesory sądowi, kuratorzy oraz asystenci sędziów. W związku z organizacją Tygodnia odbywają się także konferencje poświęcone różnym aspektom pomocy ofiarom przestępstw, w tym także o charakterze seksualnym.

Istotną rolę we wzmacnianiu potencjału organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwom odgrywa Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Fundusz ten jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Corocznie organizacje pozarządowe otrzymują ze środków Funduszu dotacje na udzielanie bezpłatnej pomocy pokrzywdzonym. Pomoc ta adresowana jest między innymi do dzieci i młodzieży – ofiar przestępstw o charakterze seksualnym i może obejmować, ważne z punktu widzenia tych osób, pokrywanie kosztów związanych z: psychoterapią lub pomocą psychologiczną; edukacją ogólnokształcącą i zawodową, a także kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia. Fakt, iż pomoc ta udzielana jest przez organizacje pozarządowe umożliwia przy tym jej lepsze dostosowanie do indywidualnych potrzeb pokrzywdzonego oraz zapewnia szybkość i przyjazność (odbiurokratyzowanie) stosowanych procedur.

Stałą działalność szkoleniową (szkolenia, konferencje, sesje naukowe) dotyczącą przestępstw, których ofiarami są dzieci i młodzież, w tym przestępstw seksualnych, prowadzi Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, nad którą nadzór sprawuje Minister Sprawiedliwości. Oferta Szkoły adresowana jest przede wszystkim do sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych.

Przedstawiając powyższe informacje pragnę ponownie zapewnić, iż zwalczanie przestępstw o charakterze seksualnym, w szczególności skierowanych przeciwko najbardziej bezbronny i wrażliwym członkom społeczeństwa – dzieciom i młodzieży, stanowi jeden z celów Rządu i Ministra Sprawiedliwości.

Z poważaniem
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Monika Zbrojewska
dr hab. Monika Zbrojewska
PODSEKRETARZ STANU